

- De kus van Katrijn/Katrijn's kiss**
Een poppentheater-speel-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek/A puppet theatre play-look-feel-smell-read-and-listen book
Het tweetalige kleurrijke poppentheater-speel-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek 'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss' is door het Poppenspe(e)lmuseum ontwikkeld omdat blinde en slechtziende kinderen en volwassenen – bijna – geen toegang hebben tot prentenboeken die door zienden gelezen worden. Dit bijzondere boek biedt zienden en visueel beperkten de mogelijkheid om samen optimaal van een verhaal te genieten en het na te spelen. De vertelling is te lezen en te beluisteren in het Nederlands en in het Engels. Er is muziek bij en er zijn voelbare poppentheaterverscènes, uitgevoerd in diverse stofstructuren en als reliëfafbeeldingen.

- Tekst in combischrift**
De tekst zelf is een combischrift, dat wil zeggen met een synchroon lopende tekst in duidelijk zwartschrift en in braille. Omdat de stoffen pagina's in het boek makkelijk uitneembaar zijn, kunnen de losse en prettig aanvoelende bladzijden in een groep worden doorgegeven en zodoende gelijktijdig door meerdere personen worden bekeken, betast, gelezen en zelfs besnuffeld.

- Cognitieve en sociale functies**
'De kus van Katrijn' is meer dan (voor)lezen, luisteren, plaatjes bekijken en teksten voelen en het beleven van geuren: het boek geeft slechtziende en blinde kinderen en volwassenen de mogelijkheid in een theatrale setting kennis te maken met traditionele poppentheatervormen en -figuren. Zo kunnen ze bovendien een interactie aangaan met de ziende meezer(s), waardoor cognitieve, emotionele en sociale functies, vaardigheden en taalontwikkeling benut worden.

- Doelgroep**
Ouders, verzorgers, groepsbegeleiders, docenten en kinderen maken vaak gebruik van prentenboeken. Het effectief kunnen werken met taal via (voor)lezen en spreken, wordt bepaald door de mate van interactie die ontstaat tussen de ziende begeleider en de visueel beperkte.

Voelen en ruiken

De interactie tussen een ziende begeleider en een visueel beperkte wordt bij het lezen ondersteund en versterkt door voorwerpen te laten voelen en met herkenbare, tactiele afbeeldingen en zelfs ruikbare figuren te werken.

Tableau de la troupe

De hoofdpersonen in het boek zijn onder anderen de oud-Hollandse Jan Klaassen en zijn vrouw Katrijn, hun uit Frankrijk afkomstige neven Guignol en Gnafron, de Hongaarse Vitéz László en hun Italiaanse voorvader, de gemaskerde clown Pulcinella. Voor of juist na het lezen van het boek kan het verhaal met traditionele speelgoedhandpoppen tastbaar worden nagespeeld en besproken.

Platte figuren van stof en karton

De karakters in het boek zijn ook tweedimensionaal en in uitvergrote vorm beschikbaar. Deze platte figuren van stof op karton kunnen heen en weer geschoven worden om het verhaal na te spelen. Daarbij kan naar wens de beschikbare muziek beluisterd worden, of de voorgelezen verhaaltekst.

Attributen

Verder zijn er allerlei driedimensionale attributen, zoals de houten knuppel, de klompen en het metalen belletje van Jan Klaassen, de rieten mattenklopper van Katrijn, de leren veters en de broek met knopen van Guignol, de losse kurk en de wijnfles van Gnafron, een ijzeren koekenpan met worstjes van Vitéz László, de harige bezem van Pulcinella en een gordijntje. De 'echte' kus van Katrijn is een flinke gehaakte en vuurrode mond met een uitpuilende boven- en onderlip. En last but not least: de poppenkastbel en een applausknop.

Tweetalige teksten

In de begeleidende en meerkleurig geïllustreerde handleiding en het tekstboekje, met tweemaal twaalf coupletten in het Nederlands en in het Engels, wordt aandacht besteed aan de uitspraak van de namen van de figuren en hun Europese herkomst. Enkele afbeeldingen zijn ook als tactiele illustratie opgenomen. De vier- en vijfregelige vraag-en-antwoordrijmversjes worden weergegeven in een 24-punts letter (Verdana), een goed leesbaar schreefloos lettertype.

□ Bijzonderheden

- Leeftijdscategorie: jong en oud.
- Samen lezen, luisteren, kijken en ruiken: zienden en niet-zienden.
- Prentenboek ook voor hen die het lezen niet machtig zijn.
- Groeps- en spelactiviteit.
 - Steekwoorden: humor, informatie, spel, theatergeschiedenis en aardrijkskunde (Europa).
 - Bijzondere vormgeving: esthetisch, opmerkelijk.
 - Visuele en tactiele aantrekkingskracht om een gezamenlijke boek-, luister- en spelbeleving mogelijk te maken voor blinden, slechtzienden en zienden.
 - Duidelijk omkaderde, lees- en voelbare tekstblokken in braille en in zwartschrift: herkenbare tekstballonnen.
 - Bondige teksten in zwartschrift op crèmekleurig papier (biotop) in combinatie met brailleteksten op transparantfolie.
- Divers gebruik van brailleleestekens t.b.v. Nederlands- en Engelstalige versie: o.a. ander kapitaalteken.
- Grote letter, braille en combischrift, zodat ook lezers die het braille niet machtig zijn makkelijk kunnen meelesen.
- Woordherkenning, gevarieerde woord- en zinslengte, herhaling van tekst en beeldrijm.
- Vraag-en-antwoordversjes in dichtvorm: korte coupletten.
- Beschikbaarstelling van muziek en de (in twee talen) voorgelezen tekst met uitleg.
- Spelscènes en combischrift op een afzonderlijke pagina.

□ Aandachtspunten

- Afzonderlijke platte (stof)texturen, aangegeven door randen of lijnen.
- Gebruik van heldere contouren, geuren (lavendel, kruidnagel), kleurcontrasten en goed voelbare, tactiele afbeeldingen. Materiaalsoorten: vilt, wol, transparant folie, flockfolie, papier, garen, katoen, leer, foam, hout, kunststof, plastic, rubber, metaal, glazen kralen, ritsen en haakwerk.
- Streven naar textuurovereenkomsten met 'echte' objecten.
- Materiaal- en geluidgrapjes: variatie in het gebruik van de reliëffiguren en herkenbare symbolen. Handgeklap.
- Diverse manipulatiemogelijkheden: beweegbare benen, armpjes en handen en uitneembare attributen.
- Begrip van ruimte: boven, onder, voor en achter, (kijken naar) links en rechts.
- Gebruik van archetypen: uiterlijk, herkomst en karakter.

Uitvoering en beschikbaarstelling

- Handzame en uitneembare pagina's: maximaal A4-formaat.
- Twaalf losbladige, dubbelzijdige pagina's van vilt met stof: 35 cm breed en 22 cm hoog (oblong/landscape).
- Teksten: grootschrift, en braille op doorschijnend folie.
 - Boekpagina's aan de linker boven- en onderkant voorzien van twee metalen zeilringen/holnieten. Door de bladzijden over twee rechtopstaande buisjes te schuiven worden de bladzijden bijeengehouden.
 - Document met alle afgebeelde spelscènes, extra illustraties, tweetalige teksten: digitaal beschikbaar en in printvorm (gebonden uitgave/ringband).
 - Bindwijze extra documenten: ringwire, waardoor makkelijk openslaan mogelijk is.
 - Combinatie van audio en het tastbare boek.
- Adresinformatie: uitneembaar en geïllustreerd colofon in braille en zwartschrift (combischrift).
- Houten audiokistje met volume-, applaus- en start- en stopknop: 40 cm breed en 35 cm diep.
- Totale hoogte kistje inclusief prentenboek: 30 cm.
- Oplage: drie Nederlandse en drie Engelse versies.
- Gebruiksvergoeding: in overleg en in combinatie met reizende en educatieve expositie en begeleiding door medewerkers van het Poppenspe(e)lmuseum.
- Beperken van informatie: 'Kill your darlings!'

Extra: zelf eens proberen?

- Zes karakteristieke en duidelijk herkenbare handpoppen met een hoofd van kunststof en een lijf van stof.
- Zes platte poppentheaterfiguren van stof en karton, plus geuren, attributen en een houten poppenkastje.
- Cd met muziek en de in twee talen uitgesproken tekst.

Concept en realisatie

Het stoffen boek is gemaakt door Birgit Tomesen en Otto van der Mieden (concept, ingesproken teksten en spel). Inspiratiebron: illustraties van Elsje Zwart. Muziekfragmenten uit 'La musica notturna delle strade di Madrid', 'De dans van de blinde bedelaars'. Componist: Luigi Boccherini (1780). Productie en publicatie: Poppenspe(e)lmuseum (2018). Hyperlinks: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Pdf/KusKatrijnI.pdf> en <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden.html>. Zie ook: bijlagen I t/m VIII.

□ **Katrijn's kiss/De kus van Katrijn**
A play-look-feel-smell-read-and-listen book on puppet theatre/Een poppentheater-spiel-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek

The Dutch Puppetry Museum – Poppenspe(e)l-museum – has developed this bilingual play-look-feel-smell-read-and-listen book on puppet theatre entitled 'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss' because blind and visually impaired children and adults have no - or practically no - access to picture books that are read by sighted people. This unique book offers sighted and visually impaired people an excellent opportunity to enjoy and re-enact a story together. The story can be read and heard in Dutch and in English, and includes music and touchable puppet theatre scenes, designed in a wide variety of fabric structures and scents (clove and lavender) as well as tactile images.

□ **Text in combined script**

The text as such is available in combined script with synchronously running clear plain text and in braille. The book's loose-leaf and pleasantly feeling fabric pages are easily removable and can be passed on between people within a group. In this way, each individual page can be viewed, read, touched, and even be sniffed at by several people at once.

□ **Utilisation of cognitive functions**

'Katrijn's kiss' / 'De kus van Katrijn' involves more than reading a story on your own or to others, listening, viewing pictures, feeling texts, and a perception of scents. The book offers blind and visually impaired children and adults the option of acquainting themselves with traditional forms of and characters from the world of puppetry within a theatrical context. In this way, they can also interact with their sighted co-readers, whereby cognitive, emotional and social functions, skills and language development are utilised to the full.

□ Target group

When interacting, parents, caretakers, group supervisors, teachers, and children often make use of picture books. Working effectively with language through reading, reading out loud by others, and speech is determined by the level of interaction that arises between the sighted supervisor/guide and the visually impaired individual. On reading with the blind and visually impaired, this form of interaction is supported and strengthened by encouraging them to touch and feel objects, and by working with recognisable, tactile and even scented images.

Suggestions for using

The book's main characters include the old-Dutch Jan Klaassen character and his wife Katrijn (Punch and Judy in English puppet theatre), their French cousins Guignol and Gnafron, the Hungarian Vitéz László, and their Italian ancestor, the clown Pulcinella. Before reading the book - or better even, after it has been read - the story can be discussed and re-enacted in a tactile manner by making use of traditional toy hand puppets.

□ Enlarged paper theatre figures

The characters used in the book are also available in two-dimensional form and enlarged. These flat figures that are made of fabric on cardboard can be moved back and forth in order to re-enact the story. In doing so, people can opt for listening to the music that is provided for, or to the recorded story text being read out loud.

□ Props

Besides the book, a wide range of three-dimensional props is provided for. These props include: the wooden bat, Jan Klaassen's clogs and small metal bell, Katrijn's wicker carpet beater, Guignol's leather shoelaces and trousers with buttons, Gnafron's wine bottle and loose cork, Vitéz László's iron frying pan with sausages, and Pulcinella's hairy broom, and a little curtain. Katrijn's 'real' kiss has the shape of a sizeable fiery-red crocheted mouth, with pouting upper and lower lips. And last but not least: the puppet theatre bell and an applause button.

□ Manual and text book

The accompanying bilingual, multi-coloured, illustrated manual and the text book that consists of two sets of twelve verses both focus on the pronunciation of the names and origins of the characters. Some illustrations have also been included as tactile images. The four-line and five-line rhyming verses have been set in 24 pt. letters (Verdana), which is a clearly legible sans serif font. The question and answer verses are available in English and in Dutch.

Specifications

- Age category: young and old.
- Reading, listening, viewing and smelling together: sighted and visually impaired people.
- Picture book: also for those who are not proficient in reading.
- Group and play activities.
- Keywords: humour, information, play, theatre history, and geography (Europe).
- Beautiful design and set-up: aesthetic and noteworthy.
- Visually and tactilely attractive to facilitate a joint book-reading, listening and playing experience for sighted people and the blind and visually impaired.
- Clearly framed readable and touchable text blocks in braille and in plain text: easily recognisable text bubbles.
- Short and concise texts in plain text on cream-coloured paper (biotope) in combination with braille texts on transparent foil.
- Various uses of braille punctuation marks for both the Dutch and the English versions: including different capital characters.
- Jumbo letter, braille, and combined script, to enable readers who do not master braille text can read along and follow the story with ease.
- Word recognition, varied word and phrase lengths, repetition of text, and visual rhyming.
- Question and answer poems.
- Poem-style story: concise verses.
- Music and the spoken text with an explanation (in two languages) provided.
- Performance scenes and combined script on a separate page.

□ Manual special focal points

- Separate flat textures/fabric textures, indicated with borders or lines.
- Clear outlines and contrasting colours, and highly sensible tactile images.
- Recognisable symbols.
 - Focus on the use of textures that match 'real' objects.
 - Material and sound jokes: varied use of relief figures. Applause.
 - Various manipulation possibilities: moveable legs, arms and hands, and removable props.
 - Understanding of space: under and above, front and rear, the concept of left and right as well as looking into both directions.
 - Use of archetypes: features, origin, character.
 - Manageable and easily removable pages: 12 pages, no larger than A4 format.
 - Binding method for additional documents: ring binder, so that all pages can be opened and turned easily.
- Combination of audio recordings and the tactile book.
- Address-related information: removable and illustrated acknowledgments both in braille and in plain text (combined script).

□ Book design and availability

- Twelve loose-leaf pages, printed on both sides, made of felt and fabric: 35 cm long and 22 cm wide (oblong/landscape).
- Texts: plain text (large-font format) and braille on transparent foil.
- Document with all the depicted performance scenes, additional illustrations, texts in two languages: available in digital format and in print (bound publication/ring binder).
- Wooden audio box with sound, applause, and start and stop buttons: 40 cm wide and 35 cm deep.
- Total height of the box including the picture book: 30 cm.
- Edition: three Dutch and three English versions.
- Usage fee: in consultation, and in combination with the travelling, educational exhibition, and supervision by the Puppetry Museum's staff.

□ Extra: Try it yourself?

- Six characteristic, easily recognisable hand puppets with synthetic heads and fabric bodies.
- Six flat puppet theatre figures made of fabric and cardboard, plus props, scents and a small wooden puppet chest.
 - CD with music and spoken text in two languages (Dutch/English).

Realisation and concept

The fabric book has been created by Birgit Tomesen and Otto van der Mieden (concept and recorded texts). Source of inspiration: illustrations by Elsje Zwart. Music clips from 'La musica notturna delle strade di Madrid' (Night Music of the Streets of Madrid, Minuetto dei Ciechi – The Minuet of the Blind Beggars). Composer: Luigi Boccherini (1780). Production and publication: Dutch Puppetry Museum/Poppenspe(e)lmuseum (2018).
Hyperlinks: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Pdf/KusKatrijnII.pdf> and <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden.html>.

See also: appendix I - VIII.

□ Hyperlinks

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/video.mp4> (video expositie).

http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/blinden/video_EN.mp4 (video exhibition, Dutch and English text).

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Pdf/KusKatrijnI.pdf> (Nederlandstalige versie, boekafbeeldingen + audio).

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Pdf/KusKatrijnII.pdf> (English version, book with pictures + audio).

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/KusKatrijn.pdf> (afbeeldingen/pictures, tekst/text en/and YouTube).

<https://www.youtube.com/watch?v=8zT5mj3SjLA&feature=youtu.be> (afbeeldingen/pictures, tekst/text en/and YouTube).

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf> (document).

- **Bijlage/Appendix I**
**'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss'. Een poppen-
theater-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek. A puppet
theatre look-feel-smell-read-and-listen book.**

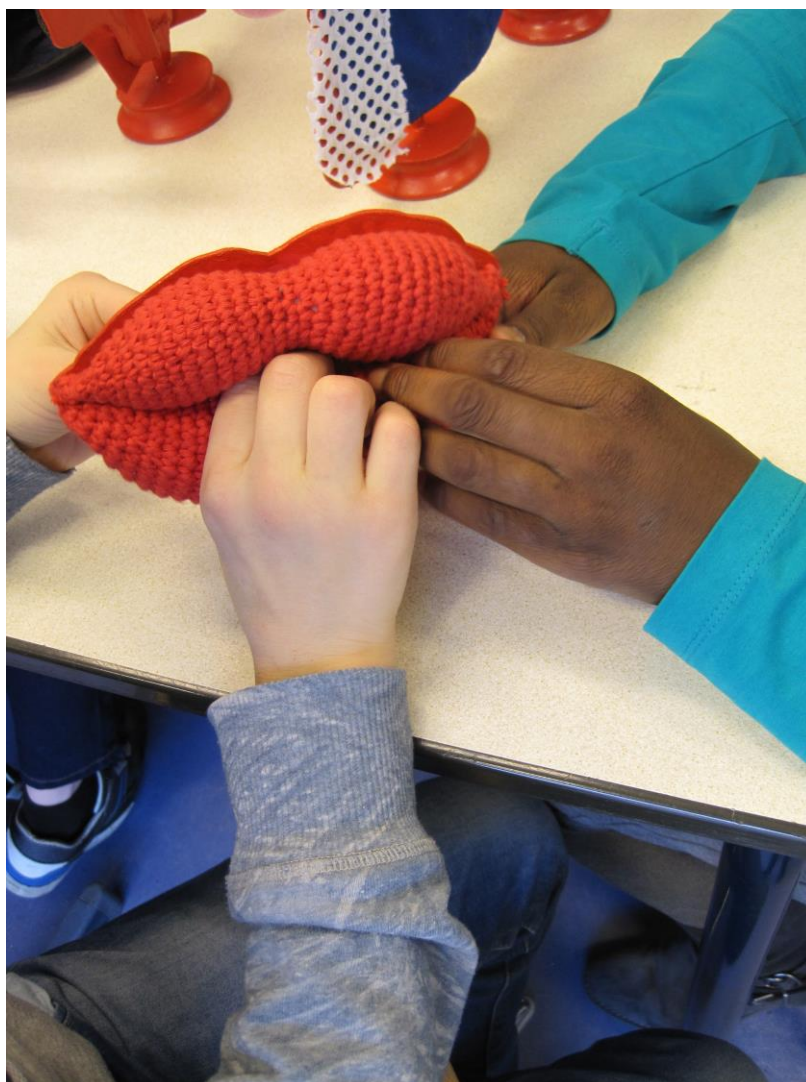

- Bijlage/Appendix I: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl

- **Bijlage/Appendix II**
'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss'. Een poppentheater-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek en een poppenspelletje met traditionele poppentheaterfiguren en attributen/A puppet theatre look-feel-smell-read-and-listen book and a puppet play with traditional puppetry figures and props. Hands van kinderen/Hands of children. Visio: school voor blinden en slechtzienden/center for blind and partially sighted people.

- Bijlage/Appendix II: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl

□ **Bijlage/Appendix III**

'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss', traditionele poppentheaterfiguren/traditional puppetry figures: 1. Gnafron (Lyon), 2. oud-Hollandse/old-Dutch Jan Klaassen en zijn vrouw/and his wife 3. Katrijn, 4. Vitéz László (Hongarije/Hungary), 5. Pulcinella (Napels/Naples), 6. Guignol (Lyon), 7. kus/kiss en/and 8. poppenkast/puppet booth.

□ Bijlage/Appendix III: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

*Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl*

□ **Bijlage/Appendix IV**
'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss'.

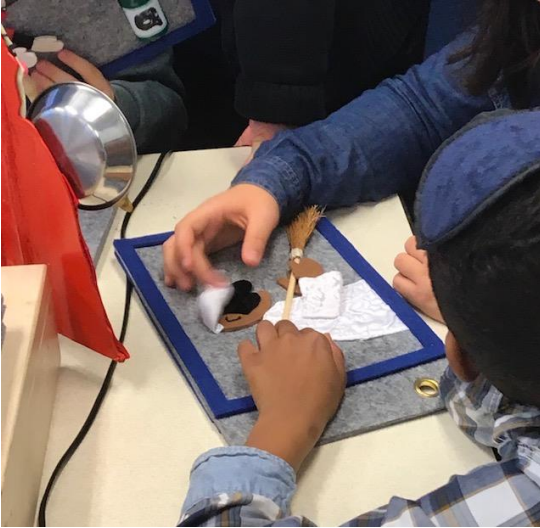

- Bijlage/Appendix IV: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl

□ **Bijlage/Appendix V**
'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss'.

□ Bijlage/Appendix V: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl

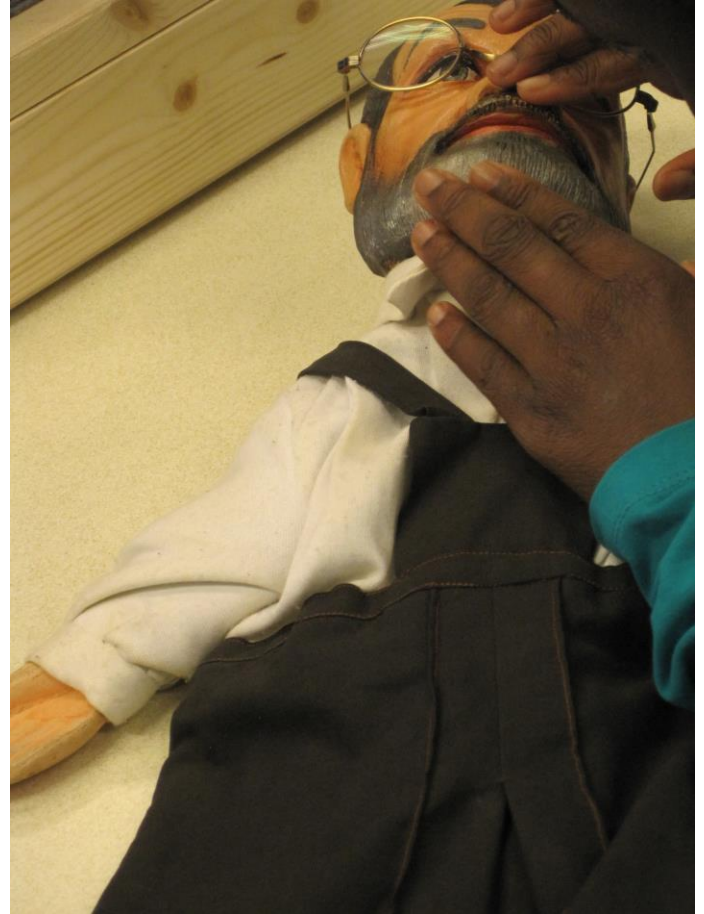
□ **Bijlage/Appendix VI**
'De kus van Katrijn' / 'Katrijn's kiss'.

- Bijlage/Appendix VI: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.

- **Bijlage/Appendix VII**
Handpop/Hand puppet met het gezicht van/with
the face of museumdirecteur-conservator/museum
director- curator Otto van der Mieden.

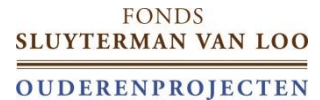
- Bijlage/Appendix VII: Pamflet 162e.
<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Pamflet162e.pdf>.
Foto's/Photo's: Anneke Blok en/and Otto van der Mieden.

Poppenspe(e)lmuseum/Puppetry Museum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel./Phone: +31(0)578 - 63 13 29
www.poppenspelmuseum.nl www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2
info@poppenspelmuseum.nl

□ **Bijlage/Appendix VIII**
Met dank aan .../With thanks to ...

Ars Donandi + Russell-ter Brugge fonds

Mede mogelijk gemaakt door

Rabobank

Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum
Friends of the Dutch Puppetry Museum

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)
Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL
Tel.: +31(0)578 - 56 02 39 Fax: +31(0)578 - 56 06 21 Info: +31(0)578 - 63 13 29
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspel.info
www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
info@poppenspelmuseum.nl

<http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden.html>